

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Financiën
Mr. Drs. J.C. de Jager
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 16 september 2010
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk BZ/2010/511 M
cc De Minister van Justitie
onderwerp Advies conceptvoorstel Boetewet bij subsidies

Geachte heer De Jager,

Bij brief van 22 juli 2010 met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het conceptvoorstel Wet bestuurlijke boete meldingsplicht subsidies (het “**Wetsvoorstel**”). In dit Wetsvoorstel wordt voorgesteld om de mogelijkheid te openen voor het opleggen van een bestuurlijke boete, wanneer een ontvanger van een rijkssubsidie een bijzondere meldingsplicht niet nakomt.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

De Raad kan zich vinden in het in de Memorie van Toelichting (MvT) opgenomen uitgangspunt dat tegen elk besluit tot oplegging van een bestuurlijke boete een bezwaarfase en een rechtsgang in twee feitelijke instanties openstaat.

Daarnaast wordt in de MvT gemeld dat het besluit om al dan niet een boete op te leggen samenhangt met het feitencomplex dat een rol speelt bij besluiten omtrent (lagere) vaststelling, intrekking en terugvordering van subsidies, hetgeen het wenselijk maakt de beoordeling van deze besluiten op te dragen aan dezelfde rechters. Ook hierin kan de Raad zich vinden.

Op de meeste subsidies is het standaardregime van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing, waardoor tegen een opgelegde boete beroep in eerste aanleg bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State openstaat.

---

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 16 september 2010
pagina 2 van 4

De kaderwet EZ subsidies bepaalt dat ten aanzien van EZ subsidiebesluiten beroep in eerste en enige instantie openstaat bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). Voor boetezaken kan hier niet bij worden aangesloten omdat tegen een punitatieve sanctie beroep in twee feitelijke instanties open dient te staan. In het wetsvoorstel wordt, gelet op het voorgaande, voorgesteld ten aanzien van boetezaken die voortvloeien uit een krachtens de Kaderwet EZ-subsidies verstrekte subsidie, na behandeling door de rechtbank in eerste aanleg, het hoger beroep niet bij de Afdeling maar bij het CBb open te stellen. De Raad kan zich in dit voorstel vinden.

De Raad wil nog wijzen op het volgende. Anders dan de MvT doet vermoeden, vallen niet alleen subsidies die hun grondslag vinden in de Kaderwet EZ onder de rechtsmacht van het CBb. Ook verstrekkingen op grond van rechtstreeks toepasselijke communautaire verordeningen via artikel 46 van de Landbouwwet vallen onder de rechtsmacht van het CBb. Uit de MvT bij de invoering van de derde tranche Awb² blijkt dat dergelijke subsidies, wanneer zij door tussenkomst van nationale bestuursorganen worden verstrekt, onder titel 4.2 van de Awb vallen. De bedoelde subsidies zijn – voor zover zij van rijkswege worden verstrekt – in het Wetsvoorstel niet uitgesloten van de werking van titel 4.2 Awb, zodat volgens de voorgestelde tekst in het Wetsvoorstel, ook aan dergelijke verstrekkingen een meldingsplicht zou kunnen worden verbonden met daaraan gekoppeld de in het Wetsvoorstel voorgestelde gevolgen.

De voorwaarden voor verlening en de gevolgen van niet nakoming van subsidieverplichtingen worden in het algemeen minutieus geregeld in de Europese verordeningen zelf. Het communautaire recht is echter niet in alle opzichten volledig of uitputtend. De mogelijkheden tot toepassing van het nationale subsidie recht – de aanvullende werking van het nationale recht (inclusief extra punitieve sanctie) op de EU-regels – zullen per toepasselijke verordening verschillen. Het is de vraag of hiermee, gezien de tekst van artikel 1 in van het Wetsvoorstel, rekening is gehouden. Zo zijn gemeentelijke en provinciale subsidies in het Wetsvoorstel van de werking van de wet uitgesloten. Het Wetsvoorstel zou echter – mogelijke onbedoeld - wel van toepassing zijn op de op grond van rechtstreeks toepasselijke communautaire verordeningen verleende rijkssubsidies, maar weer niet als dergelijke subsidies worden uitgevoerd door publiekrechtelijke bedrijfslichamen, die immers geen deel uitmaken van de centrale overheid.

De Raad verzoekt u in het Wetsvoorstel aan de hiervoor genoemde punten aandacht te besteden.

Werklast

In de MvT wordt aangegeven dat het aantal gevallen waarin in beroep zal worden gegaan tegen de bestuurlijke boete, naar verwachting zeer beperkt zal zijn³. De (extra) werklast zal afhankelijk zijn van het aantal verleende subsidies en wijze waarop het bestuursorgaan het niet voldoen aan de meldingsplicht zal gaan handhaven. Op dit moment is dit echter nog niet duidelijk. De Raad verwacht vooralsnog niet dat het Wetsvoorstel zal leiden tot een grote hoeveelheid (hoger) beroepen. Mocht echter na de invoering van de wet toch sprake zijn van substantiële werklastgevolgen, dan houdt de Raad zich het recht voor om hier op een later moment op terug te komen.

---

² Tweede Kamer, vergaderjaar 1993-1994, 23 700, nr. 3, blz. 29.

³ MvT, paragraaf 2.6, blz. 19

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 16 september 2010
pagina 3 van 4

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. J.C. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 16 september 2010
pagina 4 van 4

Redactionele opmerkingen

- Verschrijving in de MvT. Artikel 5 moet zijn artikel 6 en vice versa.
- Tekst van artikel 2: “ dat niet of niet geheel aan de aan deze verplichting zal worden voldaan” dient gewijzigd te worden in “dat niet of niet geheel aan deze verplichting zal worden voldaan”.